K 2/2015 vp

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2014

Helsinki 2015

ISSN 0437-2328

Eduskunnalle

Eduskunnan kirjastosta annetun lain (717/2000) 3§:n mukaisesti Eduskunnan kirjaston hallitus antaa kunnioittavasti eduskunnalle oheisen kertomuksen Eduskunnan kirjaston hoidosta ja toiminnasta vuonna 2014. Kertomuksen on laatinut Eduskunnan kirjaston johtaja Sari Pajula.

Helsingissä helmikuun 26. päivänä 2015

Eduskunnan kirjaston hallituksen puolesta:

Jussi Niinistö

Eduskunnan kirjaston hallituksen puheenjohtaja

Sari Pajula

Eduskunnan kirjaston johtaja

Sisältö

1	Kirjaston hallitus	6
2	Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan	7
3	Palvelut	8
3.1	Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu	10
3.2	Tietopalvelu ja koulutus	11
3.3	Verkkopalvelut	12
4	Kokoelmatyö	14
5	Eduskunnan arkisto	17
6	Muu asiakastoiminta	20
7	Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla	22
8	Kansainvälinen toiminta	23
9	Henkilöstö	24
	Liite 1. Julkaisut 2014	

1 Kirjaston hallitus

Kirjaston hallitus vuonna 2014

Kirjaston hallituksen kokoonpano 1.1.2014–31.12.2014

Jäsenet

Niinistö, Jussi, FT, kansanedustaja, hallituksen puheenjohtaja
Kantola, Ilkka, TT, kansanedustaja, hallituksen varapuheenjohtaja
Vahasalo, Raija, KM, rehtori, kansanedustaja
Vikman, Sofia, YTM, kansanedustaja
Kerola, Inkeri, opettaja, kansanedustaja
Koski, Sari, YTM, tietoasiantuntija

Asiantuntijajäsenet

Sulin, Hannu, FM, kulttuuriasiainneuvos
Kumpula, Anne, OTT, professori, oikeustieteet
Forsman, Maria, VTT, johtava tietoasiantuntija

Varajäsenet

Kivelä, Kimmo, TM, rovasti, kansanedustaja
Filatov, Tarja, tiedottaja, kansanedustaja
Lauslahti, Sanna, HTT, KTM, kansanedustaja
Kiuru, Pauli, FM, MBA, kansanedustaja
Rundgren, Simo, TM, pappi, kansanedustaja
Krekola, Joni, VTT, tutkija

Asiantuntijavarajäsenet

Palmén, Leena, OTK, tietoasiantuntija
Ervasti, Kaijus, OTT, hallintopäällikkö, erikoistutkija
Ruostetsaari, Ilkka, YTT, professori, dosentti

Kirjaston hallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa: 13.2., 27.3., 5.6., 11.9. ja 11.12.2014.

2 Eduskunnan kirjaston johtajan katsaus toimintaan

Kirjaston evakkoaika Postitalossa päättyi kertomusvuoden maaliskuussa, ja peruskorjatut tilat päästiin avaamaan asiakkaiden käyttöön toukokuussa. Kirjaston asiakaspalvelu oli muuton vuoksi suljettuna seitsemän viikkoa, jona aikana kuitenkin eduskunta-asiakkaille toimitettiin aineistoja. Viimeisin aineistomuutto tuli valmiiksi suunnitelman mukaisesti vasta lokakuussa.

Peruskorjauksen myötä kirjaston ilme raikastui ja tilat saatiin esteettömiksi. Opiskelijoiden kaipaama ryhmätyötila valloitti entisen kaukopalveluhuoneen. Koulutukseen ja erilaisiin tilaisuuksiin tarkoitettu Aurora-sali muutti palvelukerrokseen ja sai hieman lisätilaa. Tutkijat pääsivät omaan rauhaansa alakertaan.

Kirjaston avauduttua järjestettiin kirjaston opastuksia. Kaikille kansalaisille avoimia tilaisuuksia markkinoitiin mm. pääkaupunkiseudun sanoma- ja paikallislehdissä. Lisäksi järjestettiin lukuisa määrä kirjaston eri asiakas- ja sidosryhmille kohdennettuja esittelyitä. Myös eduskunnan yksiköitä kutsuttiin tutustumaan uusittuun kirjastoon. Opastuksiin osallistui touko-joulukuun välisenä aikana lähes tuhat henkilöä.

Kirjaston asiakkaiden tiedonhakukäyttäytyminen ja kirjaston palvelut ovat muuttuneet 2000-luvulla paljon. Sähköiset asiointimahdollisuudet ja verkkopalvelut mahdollistavat kirjaston käytön muualla kuin kirjaston tiloissa ja myös kirjaston aukioloaikojen ulkopuolella. Eduskunnan kirjaston asiakkaiden perinteisesti paljon käyttämät aineistot, kuten valtiopäiväasiakirjat, säädökset sekä kansainvälisten järjestöjen aineistot, ovat laajasti verkon kautta saatavissa. Verkkopalveluja täydentää kaukopalvelu, jonka kautta painettuja aineistoja voi lainata myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Edellä mainituista syistä lähes kaikki kirjaston käyttöä kuvaavat tunnusluvut ovat laskeneet hieman alle kahdellakymmenellä prosentilla edellisvuodesta. Poikkeuksena tästä ovat uudet kirjastokortin hankkineet asiakkaat, joiden määrä on hieman kohonnut.

Kesäkuussa aloitettiin kirjaston kävijämäärien seuranta. Seuranta kohdistettiin erityisesti iltoihin ja lauantaihin. Syys-, loka- ja marraskuussa tehtiin myös neljän viikon otanta kirjaston kävijöistä koko aukioloaikana. Seurannan tulosten perusteella kirjaston hallitus päätti joulukuun alussa, että kirjaston aukioloaikaa arki-iltaisin lyhennetään 1.1.2015 alkaen, yhteensä 9,5 tuntia viikossa. Lauantain aukioloaika säilyi ennallaan.

Kirjaston tietopalvelutyössä painotus on muuttunut proaktiivisten palvelujen tuottamisen suuntaan ja kohdistuu erityisesti eduskunta- ja muita asiakkaita palvelevien tietopakettien tuottamiseen. Kirjaston verkkosivuilla julkaistut tietopaketit ovat asiakkailta saadun palautteen mukaan osoittautuneet hyödyllisiksi tiedon lähteiksi.

Kirjaston henkilökunta on ollut aktiivisesti mukana myös valtiopäiväasioiden ja -asiakirjojen hallintajärjestelmän sekä eduskunnan uuden verkkopalvelun suunnittelussa, toteutuksessa ja testauksessa.

Tilinpäätös 2014

Kirjaston budjetin toteuma 3 249 088 €

Palkat ja palkkiot sivukuluineen	2 535 300
Kirjaston aineistohankinnat	508 340
Muut	205 448

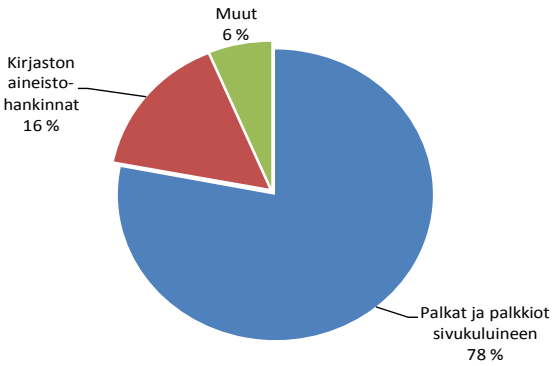

3 Palvelut

Lainaus 31.12.2014	64 913
Lainaus palvelutiskiltä	14 859
- kotilainoja	12 377
- lukusalilainoja	385
- kaukolainoja	2 095
Elektronisia dokumentteja välitettiin *)	8 670
Lainojen uusintoja	50 054
- uusintoja palvelutiskiltä	12 172
Tiedonhakuja	2 912
Tiedonhallinnan koulutusta, osallistujat	344
Tiedonhallinnan koulutusta, tunnit	42
Kirjaston yleisesittelyt, osallistujia	989
Aukiolotunteja viikossa	57
Aukiolopäiviä vuodessa	280

**) EU-briefing- sisällysluetteloita ydinasiakkaille ja kaukopalvelun lähettämiä artikkeleita toisille kirjastoille*

Kirjasto muutti takaisin Aurorankadulle peruskorjattuihin tiloihin. Aineistojen muutto alkoi 18.11.2013 ja päättyi 5.2.2014, jolloin Konalassa sijaitseva etävarasto tyhjentyi. Koko aineistojen muuton ajan kirjaston asiakaspalvelu toimi Postitalossa ja asiakkaille voitiin toimittaa myös muuton alla olevaa aineistoa pienellä viiveellä.

Kirjasto suljettiin maaliskuun lopussa, ja se oli suljettuna seitsemän viikkoa. Kirjasto avattiin Aurorankadulla 19.5.2014, ja asiakaspalvelu käynnistyi jo Postitalossa käyttöön otetun mallin mukaisesti yhdessä palvelupisteessä. Viimeinen muutto oli kuitenkin vasta lokakuussa, jolloin arkiston aineistot muutettiin Sörnäisistä ja Siltavuoresta ja kirjaston kokoelmat sekä julkaisuvarasto Antinkadulta.

Mirja Pakarinen ja Liila Holmberg

Martti Koskenniemi ja Heikki Rajala

Sari Pajula, Jussi Niinistö ja Eero Heinäluoma

Jenny Kares, huilu ja Anna Grundström, sello

Eduskunnan puhemies Eero Heinäluoma avasi kirjaston uudistetut tilat kutsuvierastilaisuudessa 23.9.2014.

Peruskorjatuissa tiloissa on 70 paikan lukusali, 10 paikan tutkijansali, 12 paikan ryhmätyöhuone, 30 paikan luento/kokoussali, asiakkaiden taukohuone kahvi- ja virvokeautomaatteineen, 16 asiakastyöasemaa, mikrofilmiskanneri, kirjaskanneri sekä monitoimilaite kopiointi-, tulostus- ja skannausmahdollisuudella.

Kirjaston avauduttua järjestettiin kirjasto-opastuksia. Kaikille kansalaisille avoimia esittelyjä markkinoitiin mm. Helsingin Sanomien Minne mennä -palvelun kautta. Lisäksi järjestettiin lukuisa määrä kirjaston eri asiakas- ja sidosryhmille kohdennettuja esittelyitä. Kirjaston opastuksiin osallistui touko-joulukuun välisenä aikana 938 henkilöä. Eduskunnan kanslian henkilökuntaa houkuteltiin kirjastoon Eduskuntaravintolan pöydille sijoitetuilla kahvikutsuilla.

Kesäkuussa aloitettiin kirjaston kävijämäärien seuranta. Seuranta kohdistui erityisesti iltoihin ja lauantaihin. Syys-, loka- ja marraskuussa tehtiin myös neljän viikon otanta kirjaston kävijöistä koko aukioloaikana. Seurannan tuloksena kirjaston hallitus päätti joulukuun alussa, että aukioloaikoja lyhennetään 1.1.2015 alkaen iltaisin, yhteensä 9,5 tuntia viikossa. Lauantain aukioloaika säilyi ennallaan. Uudet aukioloajat ovat maanantaina 9–16.15, tiistaista torstaihin 9–18, perjantaina 9–16.15 ja lauantaina 9–15. Viikoittainen aukioloaika on 47,5 tuntia.

3.1 Lainaus, neuvonta ja kaukopalvelu

Kirjaston kävijämäärä vuonna 2014 oli 49 000. Laskua edellisestä vuodesta oli 18,3 %, mikä selittyy kirjaston yhdeksän viikon kiinnioloajalla muuton ja kesätauon vuoksi.

Lainat ja lainojen uusinnat 2007–2014

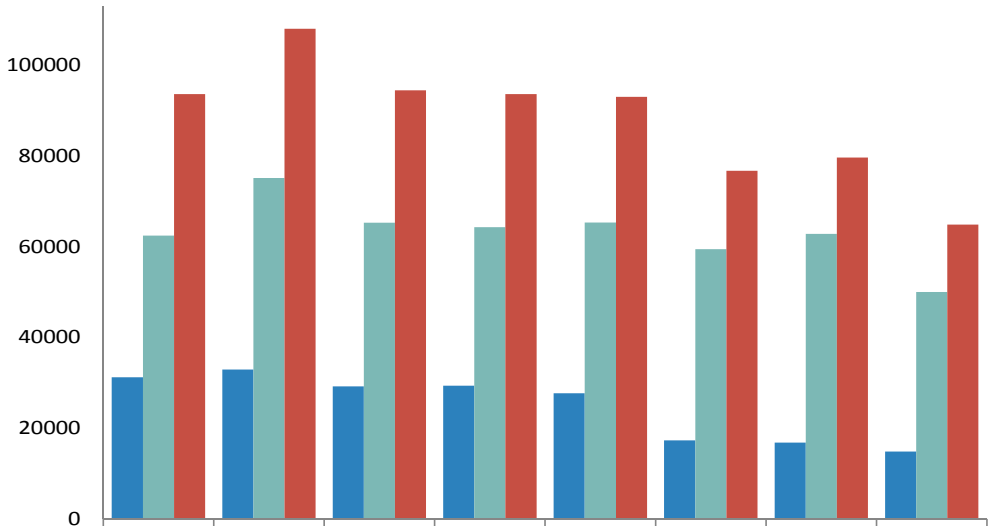

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lainat	31233	32930	29226	29373	27732	17306	16821	14859
Lainojen uusinnat	62484	75190	65328	64342	65361	59478	62873	50054
Yhteensä	93717	108120	94554	93715	93093	76784	79694	64913

Lainojen määrä oli 64 913. Se on 17,7 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Verkon kautta tehtyjen uusintojen määrän lasku selittyy sillä, että kirjoille annettiin poikkeuksellisesti maaliskuun alusta koko kirjaston sulkuajan kattava laina-aika.

Aktiivisten asiakkaiden määrä väheni hieman, mutta uusia asiakkaita saatiin 735, mikä on 193 enemmän kuin edellisenä vuonna. Kirjaston tehokas markkinointi näkyi erityisesti uusina asiakkaina ryhmässä ”Muut”.

Kaukopalvelun toimeksiantoja oli 2 302 eli pari sataa edellistä vuotta vähemmän. Niistä noin puolet oli tilauksia muiden kirjastojen kokoelmista ja puolet toimituksia omista kokoelmista muille kirjastoille. Tilatuista lainoista 78 % välitettiin eduskunta-asiakkaille ja 22 % oikeus- ja yhteiskuntatieteiden tutkijoille.

3.2 Tietopalvelu ja koulutus

Tietopalvelun toimeksiantojen määrä oli hieman vähemmän kuin aiempina vuosina. Osaltaan määrään vaikutti aiemmin mainittu sulkuaika. Sähköposti on vakiintunut tietopalvelun yhteydenottokanavaksi. Yli puolet tietopyynnöistä tuli sähköpostitse, reilu kolmannes puhelimitse ja alle viidennes kirjastoon tulevilta asiakkailta.

Tietopalvelun toimeksiannoista yhä suurempi osuus on laajoja tiedonhakuja. Jopa 13 % tiedonpyyntöjen vastauksista vaati aikaa enemmän kuin kolme tuntia. Tietopalvelussa aloitettiin tietotukiyhteistyö Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastajien kanssa.

Tietopalvelun toimeksiannot 2007–2014

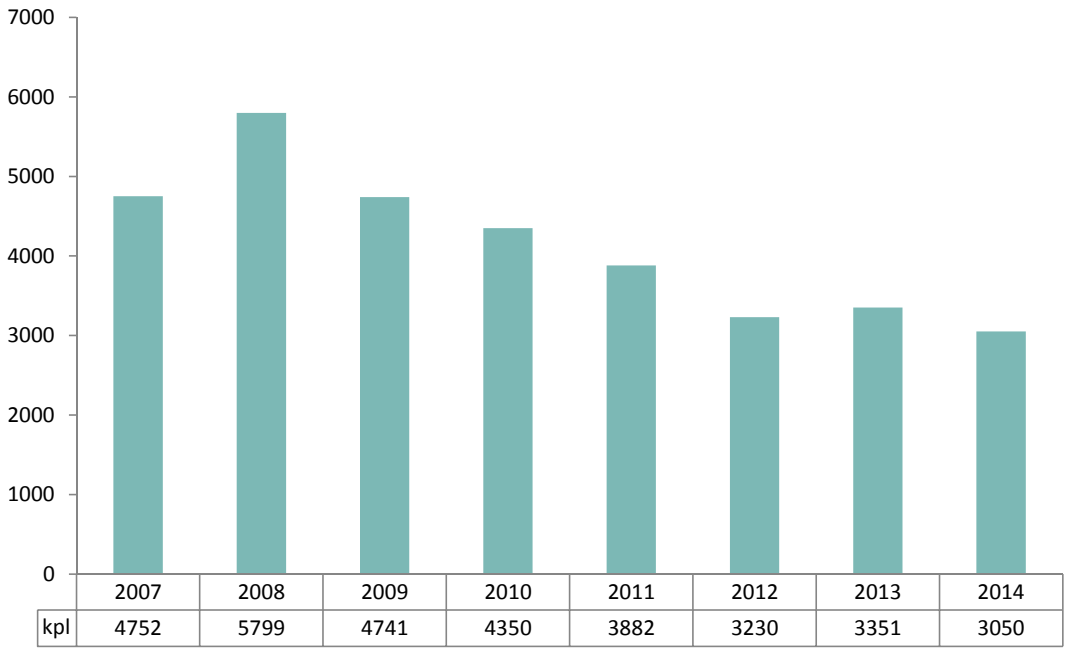

Kirjasto järjesti jo vakiintuneeseen tapaan kaksi kaikille avointa tiedonhallinnan koulutusjaksoa. Koulutuspaikkana oli Kansalaisinfo. Keväällä koulutustilaisuuksia oli yhdeksän ja syksyllä yksitoista. Aiheina olivat eduskuntatyö, valtiopäiväasiakirjat, kotimaiset säädöslähteet sekä Euroopan unionin, Yhdistyneiden kansakuntien ja Euroopan neuvoston tiedonlähteet. Kevään EU-tiedonlähdekoulutus painottui Euroopan parlamentin tiedonlähteisiin. Syksyllä uutena aiheena olivat oikeustapaukset. Myös kirjaston ja arkiston palveluita esiteltiin molemmissa koulutusjaksoissa.

Kirjaston järjestämä tiedonhallinnan koulutus 2007–2014

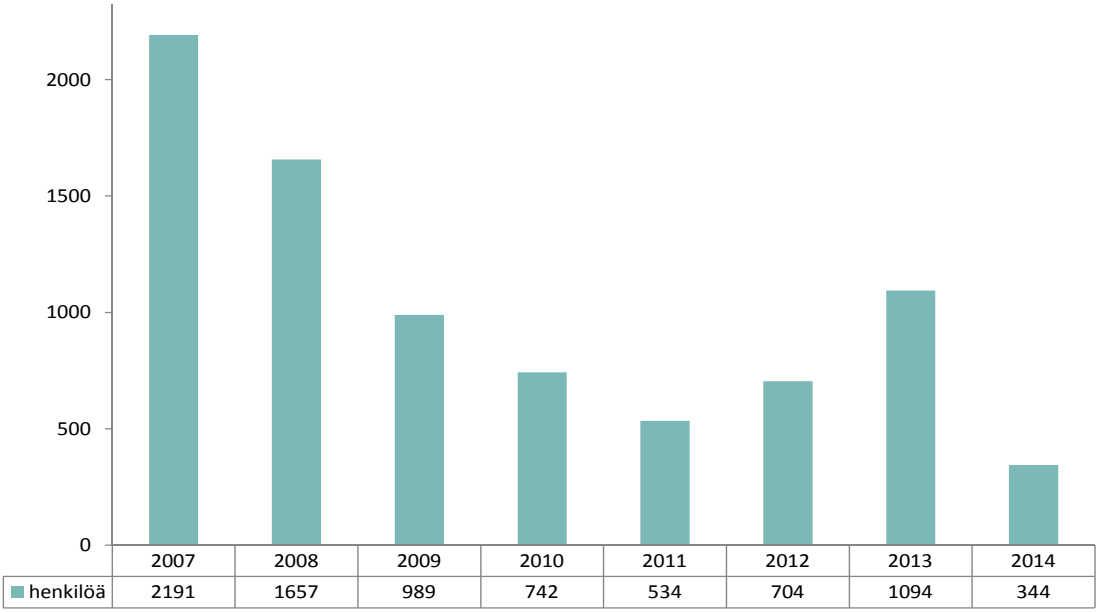

Näiden lisäksi Kansalaisinfossa järjestettiin 10.10. yhdessä pääkaupunkiseudun yhteiskuntatieteellisten kirjastojen kanssa teemailtapäivä ”Yhteiskunnallista tietoa – mistä sitä saa?” Iltapäivän aikana yhdeksän kirjastoa esitteli palvelujaan. Toinen, erityisesti kirjastoille suunnattu tilaisuus järjestettiin 14.11. kirjaston Aurora-salissa. Tilaisuudessa tarjottiin kirjastojen henkilökunnalle koulutusta eduskuntatiedon, oikeudellisen tiedon ja yhteiskuntatiedon hakemisessa. Koko päivän kestävään koulutukseen osallistujia saapui myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelta.

Räätälöityä tiedonhallinnan koulutusta annettiin valtionhallinnolle ja VTT:lle. Kirjaston järjestämiin koulutuksiin osallistui 344 henkilöä.

3.3 Verkkopalvelut

Eduskunnan kirjaston verkkopalveluihin liittyvä työ keskittyi vuonna 2014 eduskunnan yleiseen verkkopalvelujen kokonaisuudistukseen. Kirjaston asiantuntijat ovat tiiviisti tukeneet tätä eduskunnan tietojärjestelmien kehittämistä. Erityisesti vuonna 2014 kirjaston henkilökunnan verkkopalveluasiantuntemukselle on ollut kysyntää uudistushankkeen loppuvaiheissa. Verkkopalvelujen uudistukset on määrä ottaa käyttöön keväällä 2015.

Osana eduskunnan verkkopalvelujen kokonaisuudistusta on kirjastossa suunniteltu ja rakennettu eduskunnan kirjaston julkisia verkkopalveluja uuteen julkaisujärjestelmään. Vuonna 2014 tehtiin sivustoa varten uusien tietopakettien ja muiden sisältöjen valmistelevaa työtä, mm. toteutusmalleja ja ohjeistuksia. Uudistuvaan intranetiin on luotu kirjastopalveluiden sivut ja suunniteltu intranetin välineiden hyödyntämistä kirjaston henkilökunnan työssä.

Kirjaston tietopalvelutyöhön on rakennettu tietopalvelukysymysten hallintaan tarkoitettu järjestelmä (TAHKO). Johtuen verkkopalvelujen kokonaisuudistuksen viivästyksistä TAHKOn laajempi testaus ja käyttöönotto ovat siirtyneet vuodelle 2015.

Kirjaston www-sivujen kävijämäärät 2008–2014

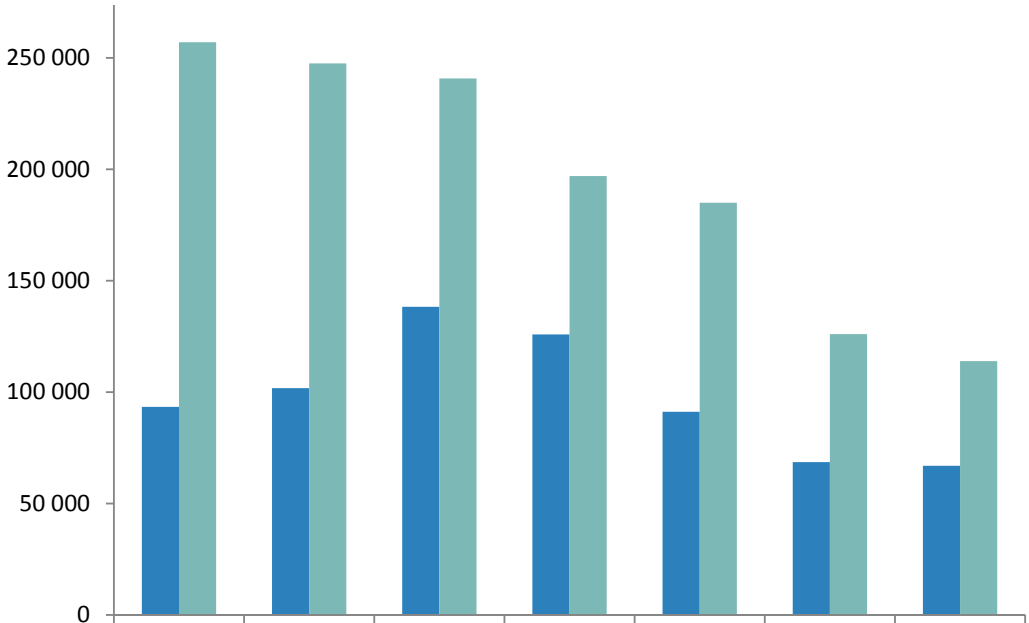

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Vierailut	93 370	101 743	138 316	125 900	91 200	68 600	66 870
Sivukatselut	257 000	247 493	240 734	197 000	185 000	126 000	113 925

Eduskunnan kirjaston verkkosivujen käyttö on edelleen pienessä laskussa. Käytön laskua voivat selittää kirjaston käytön väheneminen ja sosiaalisen median käytön suosion nousu. Tilastotiedon pitkäaikaisia vertailuja ovat heikentäneet kirjaston muutot ja monet tilastointijärjestelmään liittyvät viat – muutoksia on jälleen edessä uuden julkaisujärjestelmän myötä.

Sosiaalisen median osalta vuoden merkittävimpänä panostuksena on ollut kirjaston aktiivinen Twitter-viestintä. Kirjasto jakaa päivittäin eduskuntaan, lainsäädäntöön ja yhteiskuntaan liittyviä valikoituja kirjallisuus- tai palveluvinkkejä, joita on tuotettu vuoden aikana yli 4 000. Kirjaston Twitter-tilillä on yli 600 seuraajaa, joiden joukossa on paljon virastojen ja organisaatioiden edustajia sekä politiikan parissa toimivia henkilöitä. Twitter on osoittautunut perusviestintää erin-

omaisesti täydentäväksi välineeksi, jonka kautta voidaan nopeasti jakaa käyttäjille arvokasta tietoa. Kirjasto on aktiivinen toimija sosiaalisessa mediassa myös Facebookissa, Flickr:ssä ja oman blogin kautta.

Eduskunnan kirjastossa toteutettiin verkkonäyttely Kauhajoen tapahtumista osana eduskunnan Kauhajoella vietetyn ajan juhlavuotta. Pääasiassa sisältö tuotettiin oppilaitoksissa Kauhajoella. Kirjasto vastasi näyttelyn verkkototeutuksesta nuorteneduskunta.fi -palvelussa.

Eduskunnan kirjaston kokoelmatiedot siirrettiin 2014 arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteiseen tiedonhakupalvelun Finnan asiakasliittymään. Kirjastossa tutkitaan Finnan mahdollisuuksia tarjota asiakkaille parempi käyttöliittymä kirjaston kokoelmiin.

4 Kokoelmatyö

Kokoelmat 31.12.2014

– painetut monografiat	305 000 nidettä
– monografianimekkeitä	279 100 nimekettä
– painetut kausijulkaisut	n. 219 000 nidettä/vuosikertaa
– mikromuotoinen aineisto	n. 152 000 korttia/filmiä
Saapuvia aikakaus- ja sanomalehtiä	
– ostettuja, painettuja	448 nimekettä
– elektronisia	2 800 nimekettä
Kartunta vuonna 2014	
Painetut monografiat	2 778 nidettä
– joista ostettuja	1 704 nidettä
Painetut kausijulkaisut	2 810 vuosikertaa
– joista ostettuja	1 263 vuosikertaa
Poistot vuonna 2014	
– painetut monografiat	4 933 nidettä
– painetut kausijulkaisut	800 vuosikertaa
Aineiston hankintaan käytetty	508 000 euroa

Kertomusvuonna kirjaston aineistokokoelmat palasivat väistötiloista eduskuntakiinteistöön. Konalan etävarastossa olleen n. 11,5 ja Postitalon asiakastiloissa olleen n. 2,1 hyllykilometrin siirto kesti 55 päivää. Antinkadulla olleen n. 3,6 hyllykilometrin laajuisen julkaisuvaraston siirtäminen vei 20 työpäivää. Aineiston pakkaamisen ja hyllyttämisen sekä kuljetuksen suoritti muuttoliike yhden kirjaston virkailijan valvoessa toimintaa sekä lähtö- että päätepisteessä. Suunnittelutyö mukaan luettuna siirrot veivät kirjaston henkilöresursseista n. 160 henkilötyöpäivää.

Painetun aineiston hankintamäärät pysyivät edellisvuosien tasolla. Ulkomaista kirja-aineistoa hankittiin hiukan kotimaista enemmän. Painettujen kausijulkaisujen määrän laskeva trendi jatkui. Aineistoa poistettiin tehokkaasti.

Kirjaston Selma-tietokannassa olevien tietueiden määrä laski edelleen ollen vuoden lopussa noin 320 300. Monografioiden ja kausijulkaisujen lisäksi kirjastotietokantaan luetteloitiin 797 pääasiassa kotimaista oikeudellista aikakauslehti- ja monografia-artikkelia. Kun edellisen vuoden taannehtiva artikkeliluettelointi oli tehty, alkuperäisluettelointien prosentuaalinen osuus suhteessa muista tietokannoista poimittuihin tietueisiin laski normaalille 60 %:n tasolle.

Eduskuntatyössä tarvittavaa elektronista aineistoa arvioitiin yhdessä sisäisen tietopalvelun kanssa. Elektronisten aikakaus- ja sanomalehtien määrä on kertomusvuonna ollut noin 2 800 nimekettä. Kirjaston Selma-tietokantaan luetteloitujen sähköisessä muodossa olevien kirjojen tai artikkelien määrä kasvoi 2 492:een.

Eduskunnan käyttöön hankittiin virkamiesten ja valiokuntien käsikirjastoihin 470 nidettä, sekä lukutiloihin ja yksiköihin 522 kotimaista ja 84 ulkomaista lehteä. Kertomusvuonna virkakäyttöön tilattujen painettujen lehtien ja hakuteosten tarpeet arvioitiin tarkoin. Mikäli julkaisu oli tarjolla eduskunnan verkossa sähköisenä julkaisuna, painettua versioita ei tilattu. Tämä supisti painettujen aineistojen tilausmäärää.

Käsikirjastoista palautunutta ja kansanedustajien työhuoneistaan poistamaa aineistoa liitettiin kirjaston kokoelmiin, lähetettiin Varastokirjastoon tai tarjottiin kirjaston asiakkaille poistettujen kirjojen ohessa. Sidottujen valtiopäiväasiakirjojen varastosta jaettiin niteitä valiokunnille ja eduskunnan virkamiehille sekä kirjaston kanssa vaihtosuhteissa oleville kirjastoille. Kokoelmayhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa sujui kertomusvuonna edellisvuosien tapaan hyvin.

Julkaisujen hankinta 2014 (5588 nidettä tai vuosikertaa)

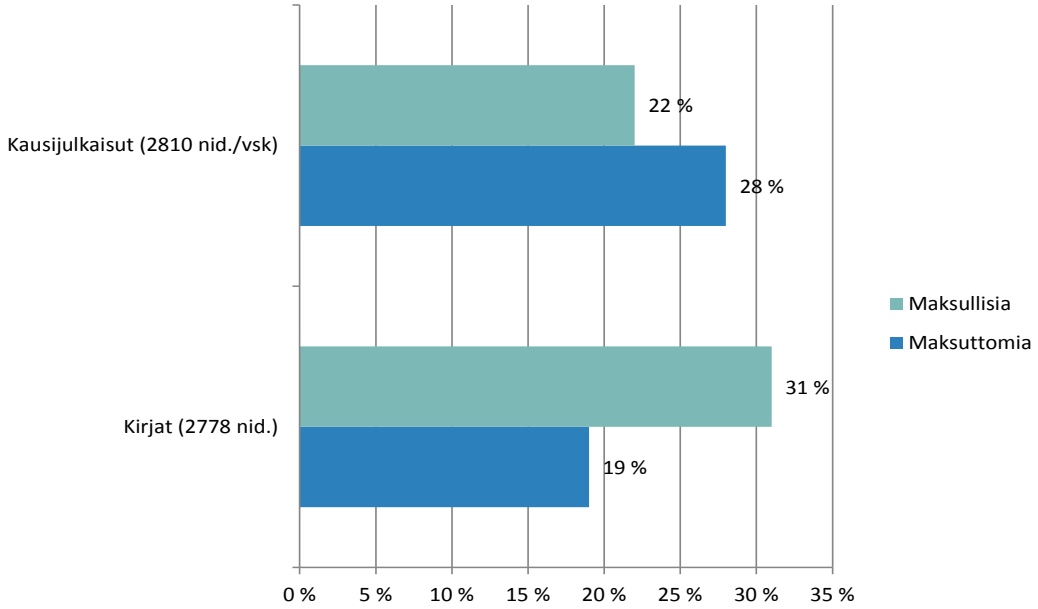

Kokoelmien kartunta 2007-2014

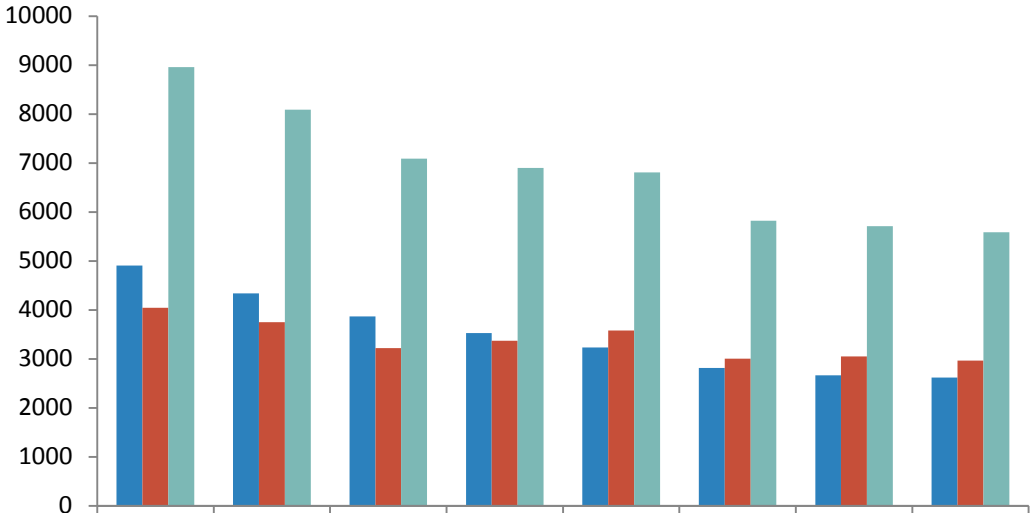

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ilmaiset	4909	4336	3865	3528	3231	2814	2664	2621
ostetut	4046	3751	3221	3368	3577	3006	3048	2967
yhteensä	8955	8087	7086	6896	6808	5820	5712	5588

5 Eduskunnan arkisto

Arkistolainat	316 käyttökertaa, joista 42 virkalainaa
Annetut kopiot	2 173 kappaletta
– näistä eduskunnalle	481 kappaletta
– eduskunnan ulkopuolisille	1692 kappaletta
Lähetetyt sähköiset tiedostot	102 kappaletta, joissa 2769 sivua
Arkistosiirrot	173 yksikköä
Arkiston tiedonhaut	138 kappaletta
– näistä eduskunnalle	57 kappaletta
– eduskunnan ulkopuolisille	81 kappaletta
Arkistoon liittyvä ohjaus ja neuvonta	201 kappaletta
Arkiston esittelyt	12 tilaisuutta, osallistujia 133
Kuvalainat yhteensä	4 256
– eduskunnalle	2 345
– ulkopuolisille	1 908
Valokuviin liittyvät neuvonta- ja tietopalvelutehtävät	89 kappaletta
– joista eduskunnalle	57
– eduskunnan ulkopuolisille	32

Eduskunnan arkiston työskentely ja asiakaspalvelu kohentuivat paluumuuton myötä. Peruskorjauksen aikana arkiston kokoelmat olivat sijoitettuina viiteen eri arkistotilaan eri puolella kaupunkia. Nyt kaikki aineisto on saatavilla yhdestä paikasta. Muuton ohella arkiston keskeisimpiä toimia kertomusvuonna olivat tiedonohjaustyö, palveluiden tunnettuuden lisääminen, veteraanikansanedustajien muistitietoarkiston haastattelijakilpailutus, haastattelijoiden perehdytys sekä valokuvaajan toiminta.

Eduskunnan arkisto järjesti kertomusvuonna 12 arkiston palveluita ja toimintaa esittelevää tilaisuutta. Näissä tilaisuuksissa oli yhteensä 133 osallistujaa. Lisäksi arkisto oli mukana kirjaston yhteisissä esittely- ja koulutustilaisuuksissa sekä eduskunnan Avoimet ovet -tapahtumassa.

Veteraanikansanedustajien muistitietoarkisto toteutti kertomusvuonna 13 uutta haastattelua. Haastattelujen keskiarvopituus oli 6 tuntia ja 31 minuuttia ja sisältö 200 tekstisivua. Veteraanikansanedustajien muistitietoarkistoon on tallennettu yhteensä 379 haastattelua, joista 364 on saatu purettua tutkijoiden käyttöön. Kertomusvuonna kilpailutettiin veteraanihaastatteluiden tekeminen. Kilpailutuksen voitti helsinkiläinen historia-alan yritys Spiritus Historiae, jonka kanssa solmittiin kahden vuoden sopimus haastatteluiden tekemisestä. Sopimus mahdollistaa myös kaksi

optiovuotta. Uudet haastattelijat perehdytettiin veteraanikansanedustajien muistitietoarkiston toimintaan ja yritys ehti tehdä loppuvuonna 2014 neljä uutta haastattelua. Arkisto osallistui myös kansainvälisen konferenssin ”Parliaments and Methodology: Anthopological, Discource-Oriented and Digital Approaches to Parliamentary History” -järjestelyihin isännöiden sen avauspäivää 12.6. Pikkuparlamentissa.

Eduskunnan kanslian, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian, valtiontalouden tarkastusviraston ja Ulkopoliittisen instituutin välinen yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on uudistaa virastojen tiedonohjaussuunnitelmat, jatkoi kertomusvuonna työtään. Tiedonohjaustyö on edistynyt ennakoitua hitaammin, ja se jatkuu vuonna 2015.

Arkiston asiakirjojen käyttö laski hieman edellisestä vuodesta. Ohjaus- ja neuvontatehtävät pysyivät käytännössä edellisvuoden tasolla. Tiedonhakujen määrä lähes puolittui edellisestä vuodesta, mutta tiedonhaut ovat muuttuneet entistä vaativammiksi. Sähköisiä tiedostoja ja niihin sisältyviä sivuja toimitettiin asiakkaille lukumääräisesti edellisvuotta vähemmän. Vuoden aikana mikrofilmille kuvautettiin 37 028 sivua ja cd-romeille skannattiin 36 906 sivua.

Arkistolainat 2007–2014

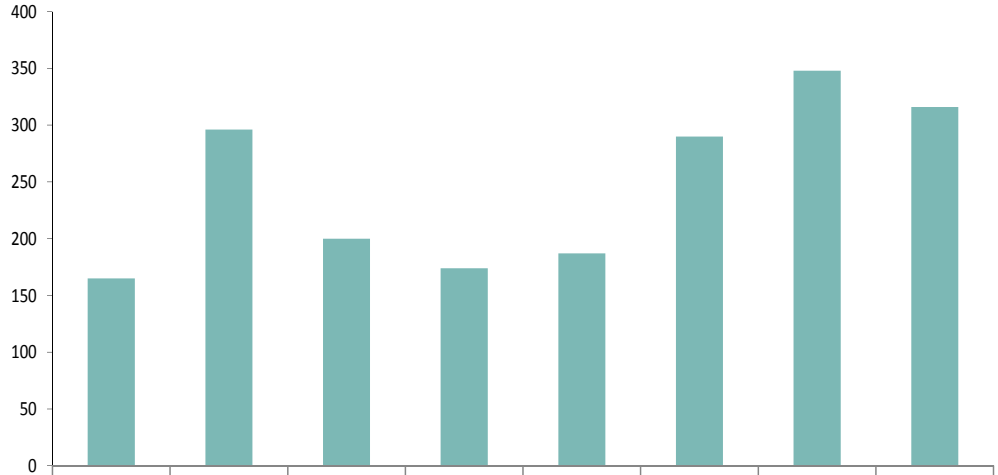

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Arkistolainat	165	296	200	174	187	290	348	316

Arkistosta annetut kopiot 2007–2014

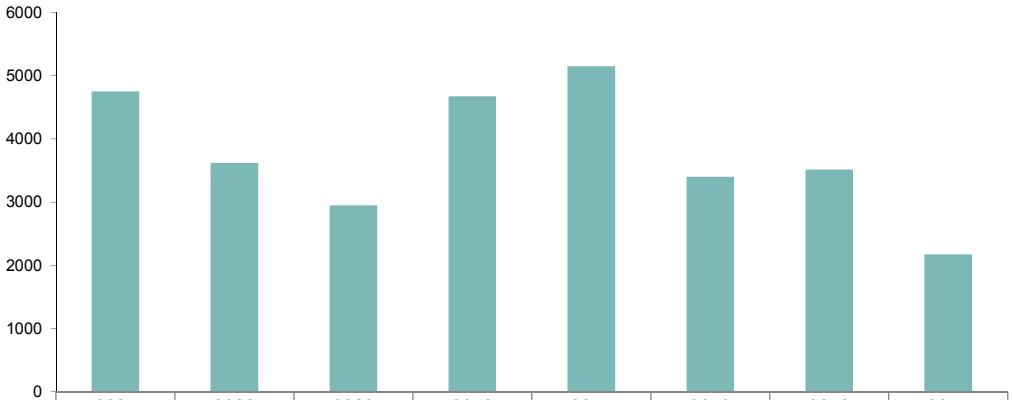

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Annetut kopiot	4753	3621	2949	4676	5150	3402	3517	2173

Kuvalainojen määrä 2007–2014

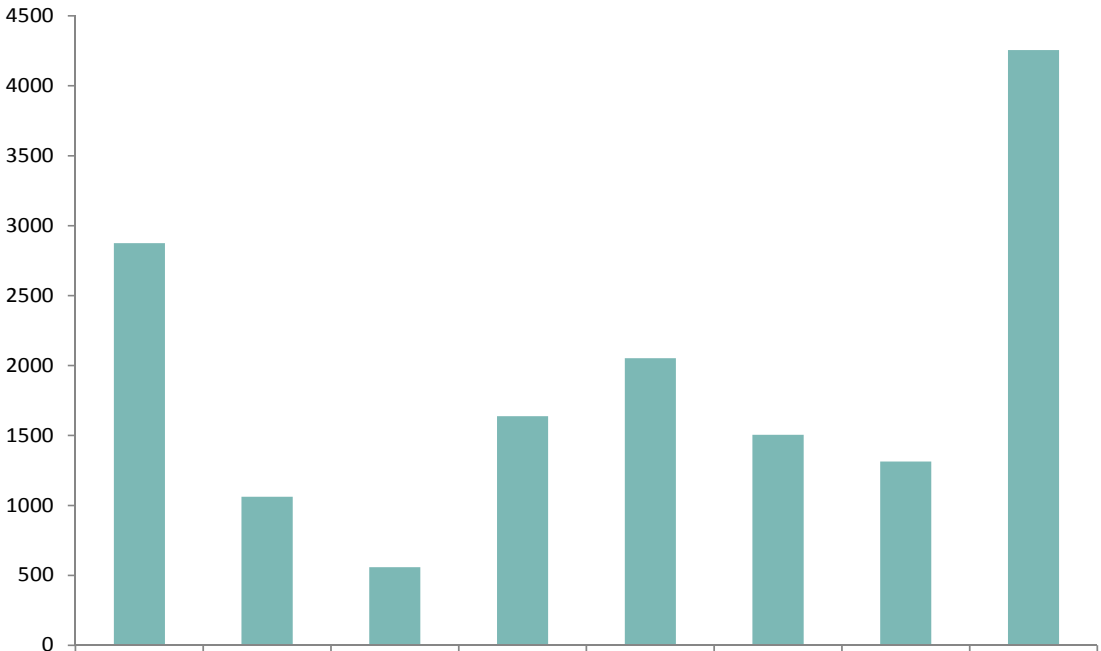

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
kpl	2875	1062	558	1638	2052	1505	1314	4256

Kuva-arkistoon rekrytoitiin eduskunnan kanslian uusi valokuvaaja. Valokuvaaja perehdytettiin ja kuvaustoiminta käynnistettiin. Kertomusvuonna kuvaajalle kertyi 244 kuvaustoimeksiantoa. Mittava kuvausprojekti oli eduskunnan kanslian intranetissä henkilöesittelyjen yhteydessä olevien valokuvien uusiminen.

Kuva-arkistosta pyydettyjen kuvalainojen määrä kasvoi huomattavasti edellisiin vuosiin verrattuna. Vuonna 2014 kuvia lainattiin yhteensä 4 256 kappaletta. Julkisen kuvapalvelun uusiminen käänsi kuvapalvelusta ladattujen kuvien määrän toivotulla tavalla kasvuun. Myös eduskunnan sisäisten kuvalainojen määrä kasvoi kertomusvuonna.

6 Kirjaston muu asiakastoiminta

Näyttelyt

Eduskunnan kansliatoimikunta päätti kertomusvuoden alussa, että kirjaston muutettua takaisin peruskorjattuihin tiloihinsa, eduskunnassa järjestettävät näyttelyt pystytetään pääsääntöisesti kirjaston asiakaspalvelutiloihin. Esille tulevista näyttelyistä päättää kirjaston johtaja, ja kirjaston henkilökunta hoitaa näyttelyiden koordinoinnin.

Kirjastossa pidettiin vuonna 2014 neljä näyttelyä: Vesa Lindqvistin valokuvanäyttely *”Eduskunta eri puhemiesten aikana”*, Raija Pullisen *”Kulttuurini, juureni”* -yhteisötaideprojektin näyttely, Teuvo Salmisen *”Päättäjien päät”* -karikatyyrinäyttely ja Eduskunnan ihmisoikeuskeskuksen näyttely.

Teuvo Salmisen karikatyyrinäyttely sai näkyvyyttä sekä lehdistössä että Ylen A-studion lähetyksessä. Näyttelyn avajaisissa taiteilija luovutti eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitiselle karikatyyrin: ”Ensimmäinen Pro Finlandia -karikatyyri ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta työstä eduskunnassa” perusteli taiteilija.

Kirjamessut

Kirjasto osallistui tänäkin vuonna Helsingin kirjamessuille yhdessä eduskuntatiedotuksen kanssa. Tällä kertaa yhteistyökumppanina oli myös eduskunnan tulevaisuusvaliokunta, ja yhteinen teema oli *”Eduskunta on myös julkaisija”*. Osaston hyvä sijainti, kansanedustajien näkyvyys osastolla ja ilmaiseksi jaetut tulevaisuusvaliokunnan julkaisut herättivät mielenkiintoa ja kokosivat osastolle paljon vierailijoita.

Eduskunnan kirjasto
Riksdagsbiblioteket
KIRJA
BOKEN
BOOK

7b 39
EDUSKUNTA

7b 39
EDUSKUN

7 Toiminta Eduskunnan kirjaston asiantuntijuusalueilla

Eduskuntatieto

Vuonna 2014 järjestettiin jälleen Nuorten parlamentin istuntopäivä eduskunnassa. Nuorten parlamentti -toiminnan koordinointi eduskunnassa kuuluu eduskuntatiedon johtavan tietoasiantuntijan tehtäviin.

Nuorten parlamentin 28.3. pidettyyn istuntopäivään osallistui 199 oppilasedustajaa, 111 toimittajaoppilasta ja 120 opettajaa 120 yläkoulusta ympäri Suomen. Istuntopäivän sisältö on muotoutunut varsin vakiintuneeksi täysistuntoineen ja valiokuntaosuuksineen. Nuorten parlamentin toteutus on eduskunnan yhteinen ponnistus, ja yhteistyö toimi tälläkin kertaa mainiosti.

Nuorten parlamentin täysistunnon päätteeksi puhemies ilmoitti, että Eduskuntatalon remontin vuoksi Nuorten parlamentin istunto 2016 toteutetaan väliaikaisessa istuntosalissa Sibelius-Akatemiassa. Päivän järjestäminen väistötiloissa tuo järjestelyihin uutta haastetta.

Nuorten parlamentti -toiminnan kehitys, suunnittelu ja toteutus tehdään yhteistyössä Kehittämiskeskus Opinkirjon kanssa. Johtavan tietoasiantuntijan tehtäviin kuuluu myös osallistuminen Nuorteneduskunta.fi verkkosivuston ylläpitoon, sillä Nuorten parlamentin kotisivut ovat osa kyseistä sivustoa. Kertomusvuonna johtava tietoasiantuntija esitteli Nuorten parlamentti -toimintaa eri kohderyhmille mm. Pietarissa pidetyssä kutsuseminaarissa. Lisäksi Nuorten parlamentin toiminnasta tehtiin uusi esite.

Eduskuntatiedon johtava tietoasiantuntija kirjoitti kirjaston uusiutuville verkkosivuille eduskuntatietoa koskevia osia ja osallistui omalta osaltaan LATI-pakettien laatimiseen. Hän kokosi myös verkkosivuille mittavan tietopaketin Suomen liittymisestä Euroopan unioniin.

Oikeudellinen tieto

Lakihankkeiden tietopaketit LATI-palveluun laaditaan tietopaketteja ajankohtaisista lainvalmisteluhankkeista ja tietopaketteja päivitetään sitä mukaan kuin hankkeet etenevät. Palveluun laadittujen tietopakettien määrä kaksinkertaistui kertomusvuonna. Eduskunnan kirjaston verkkopalvelussa LATI-palvelu oli käytetyimpien sivujen joukossa. Palvelun käytöstä ja vakiintumisesta kertoo myös se, että tietopaketteihin viitataan tiheästi erilaisissa uutispalveluissa, viranomaisten verkkosivuilla ja asiantuntijoiden blogikirjoituksissa.

Eduskunnan kirjaston verkkosivujen uudistamista valmisteltiin kertomusvuonna koko kanslian verkkopalvelujen uudistamishankkeen osana. Kirjaston aihealueiden ja aineiston esittelyssä lähtökohtana on tiedon kokoaminen informatiivisiksi tietopaketeiksi. Oikeudellisista aiheista koottiin tietopaketteja muun muassa kotimaisista ja muiden maiden oikeuslähteistä.

Eurooppa-palvelimen EUR-Lex palvelu uudistui keväällä 2014. EUR-Lex palvelusta järjestettiin tehostetusti koulutusta sekä omalle väelle että ulkoisille asiakkaille. Räätälöityä koulutusta annettiin verohallinnon ryhmille.

Oikeudelliset aiheet olivat kertomusvuonna keskeisiä kirjaston tietopalvelukysymysten joukossa. Yli puolet esitetyistä kysymyksistä liittyi kokonaan tai osittain juridiikkaan. Henkilökohtaisten tiedonhakujen opastuksista yli puolessa oli oikeudellinen teema.

Yhteiskuntatieto

Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastajille tehtiin vaativia tiedonhakuja mm. pääomasijoitustoiminnasta, tietoyhteiskunnan toimintavarmuudesta ja EU-asioiden käsittelyjärjestelmistä. Tiedonhakujen tulokset esitettiin laajoina raportteina, jotka sisälsivät paljon kansainvälistä ja vertailevaa tietoa tarkastajien pyytämistä aiheista.

Vuoden aikana pohdittiin kirjaston roolia taloudellisen ja taloustieteellisen tiedon tallentajana ja välittäjänä. Eduskunta on vahvistanut henkilökunnan taloustieteellistä osaamista rekrytoimalla sisäiseen tietopalveluun useita ekonomisteja. He tarvitsevat työnsä tueksi myös taloustieteellistä lähdekirjallisuutta ja tietokantoja. Kirjasto hankkii runsaasti yleistä talouspoliittista kirjallisuutta, mutta kirjaston rooli taloudellisen informaation välittäjänä on vielä avoin. Taloustiedon asemasta Eduskunnan kirjastossa on kirjoitettu kaksi raporttia, joita on käytetty kun on mietitty, kuinka paljon voimavaroja suunnataan tämän tiedonalan kehittämiseen.

Eduskunta tarvitsi yhteiskuntatiedon eri aloista erityisesti historiallista tietoa. Talvisodan syttymisestä ja eduskunnan siirtymisestä Kauhajoelle tuli kertomusvuonna kuluneeksi 75 vuotta. Johtava tietoasiantuntija kirjoitti aiheeseen liittyviä selvityksiä ja puheita.

Mielenkiintoinen piirre tietopalvelukysymyksissä oli kiinnostus Kansainliittoa kohtaan. Kansainvälisistä organisaatioista vastaava tietoasiantuntija vastasi useisiin kysymyksiin aiheesta. Siitä tehdään edelleen paljon tutkimusta ja kirjastossa etsittiinkin tietoa esimerkiksi Kansainliiton toiminnasta Japanin ja Kiinan konfliktin yhteydessä.

8 Kansainvälinen toiminta

Kirjaston henkilökunta osallistui kertomusvuonna kohtuudella oman asiantuntija-alueensa kansainvälisiin kokouksiin ja tapahtumiin.

Päivikki Karhula osallistui 2.–5.4. Hollannin Haagissa järjestettyyn FAIFE:n (Committee on Freedom of Access to Information and Freedom of Expression) vuosikokoukseen. Kokouksen yhteydessä pidettiin päivän mittainen workshop, jossa työstettiin IFLA:n kantaa internetin avoimuuteen ja verkkokäytön yksityisyyteen kirjastojen käyttäjien näkökulmasta.

Kristiina Hakala kutsuttiin 13.5.2014 Pietarin alueparlamentissa järjestettyyn Pohjoismaiden ministerineuvoston seminaariin *“Administrations of legislative authorities - Best practices in the northern dimension area”*. Kristiina Hakala piti seminaarissa esityksen Nuorten parlamentin toiminnasta.

Sari Pajula ja Kristiina Hakala osallistuivat 12.–14.8.2014 Pariisissa pidettyyn IFLA:n parlamenttijaoston *“IFLA - Library and Research Services for Parliaments, 30th Annual Pre-Conference”*-konferenssiin. Konferenssin teema oli “The parliamentary Library: past and future”.

Sirkka-Liisa Korkeila ja Tommi Peuhkurinen edustivat Eduskunnan kirjastoa IFLA:n konferenssissa Ranskan Lyonissa 16.–22.8. He pitivät kokouksessa esityksen, jossa kertoivat kirjaston avoimuudesta ja tehtävästä demokratian tukemisessa. Julkaisu “*Openness of the Library of the Finnish Parliament and its services to support democracy”* on ladattavissa kirjaston verkkosivuilta.

Jari Suutari osallistui 12.–16.10. ICA:n (International Council on Archives) vuosikokoukseen Espanjan Gironassa. Vuosikokouksen kantava teema oli, miten yhteistyötä tai arkiston käyttöä voitaisiin lisätä luovien alojen kanssa ja parissa. Jari Suutari osallistui myös lokakuun lopulla 23.–25.10 pidettyyn ICA/SPP (Section of Archives and Archivists of Parliaments and Political Parties) konferenssiin Oslossa, Norjassa. Konferenssin aihe oli “*Effective democratisation: participation in and access to the archives of Parliaments, Political Parties and Political Foundations.”*

Eija Kajava osallistui pohjoismaiseen kaukopalvelukonferenssiin *“11th Nordic Resource Sharing, Reference and Collection management”*, joka pidettiin Oslossa, Norjassa 15.–17.10. Päivien fokus oli sekä alalla tapahtuneissa muutoksissa että tulevaisuuden trendeissä, joilla molemmilla on vaikutusta kaukopalvelujen toimintaan.

EU-asioista vastaava tietoasiantuntija Tommi Peuhkurinen tutustui vuoden aikana Viron EU-verkostoihin Tallinnassa ja Rakveressa.

9 Henkilöstö

Kirjastossa työskenteli vuoden lopussa 42 henkilöä, joista neljä määräaikaisissa tehtävissä – yksi osa-aikaisena. Yksi tietoasiantuntija aloitti vuoden kestävän henkilökierron Kansallisessa audiovisuaalisessa arkistossa – ja sieltä vastaavasti tietoasiantuntija henkilökierron kirjastossa. Toinen tietoasiantuntija jakoi työviikkonsa kirjaston (2pv) ja asiakirjatoimiston (3pv) kesken. Yksi henkilö oli osa-aikaeläkkeellä.

Kertomusvuoden aikana henkilöstössä tapahtui seuraavia muutoksia: yksi henkilö irtisanoutui, yksi henkilö siirtyi vuoden 2016 loppuun asti virkoineen toiseen yksikköön ja yksi henkilö oli virkavapaalla väitöskirjaa tehden. Kuva-amanuenssin määräaikainen tehtävä vakinaistettiin vuoden lopulla informaatikon viraksi. Viran haltija Hanne Salonen toimii yli yksikkörajojen eduskunnan virallisena valokuvaajana.

Eduskuntakiinteistöjen peruskorjauksen vuoksi kokoelmapalvelun ja verkkopalvelun henkilökunnan työpisteet sijaitsevat Nervanderinkadun tiloissa vuoteen 2017 saakka.

Kirjaston henkilökunta osallistui vuoden aikana oman asiantuntijuusalueensa koulutus- ja verkostotapahtumiin. Muutama henkilö osallistui mittavampiin koulutuksiin, joissa opiskeltiin johtamista, viestinnän johtamista ja kuvankäsittelyä. Pitkäkestoista, työhön liittyvää koulutusta työn ohella suoritti kolme henkilöä. Eduskunnan järjestämään kieli-, tietotekniikka- ja muuhun työtaitojen kehittämiskoulutukseen osallistuttiin edellisten vuosien tapaan tarpeen mukaan.

Henkilökunta osallistui eduskunnan kanslian yhteisiin hankkeisiin kuten esim. verkkopalvelu-uudistus, Nuorten parlamentti, Eduskunnan avoimet ovet, Kauhajoen juhlatapahtuma ja Helsingin kirjamessut.

Kirjaston sisäinen tiedotus hoidettiin henkilöstökokousten, Eduskunnan sähköisen työpöydän Areenan ja sähköpostien välityksellä.

Kirjaston henkilökunta teki elokuussa yhdistetyn kehitys- ja virkistysmatkan Viipuriin.

Arkistoamanuenssi Anne Schwartzille luovutettiin 12.2. puhemiehen ehdotuksesta myönnetty Suomen Valkoisen Ruusun I lk:n mitali kultaristein.

Luottamustoimet:

Kirjaston edustaja oli puheenjohtajana Tiedonohjaustyöryhmässä, jäsenenä Eduskunnan asiakirjojen suojausluokituksien ja käsittelyn uudistamiseksi asetetussa työryhmässä ja johtokunnan jäsenenä Tietoyhteiskuntaryhmässä. Nuorten parlamentin työryhmässä oli kaksi kirjaston edustajaa. Myös Eduskuntatutkimuksen keskuksen johtoryhmässä oli kirjaston edustaja. Luottamustehtävissä toimittiin mm. Eduskunnan virkamiesyhdistyksen EVYn hallituksen jäsenenä sekä Eduskunnan ammattiosaston EMOn hallituksen varajäsenenä.

Eduskunnan kirjaston henkilökunta osallistui aktiivisesti kirjasto- ja arkistoalan valtakunnalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön ja kehittämiseen. Kertomusvuoden aikana kirjastosta oli jäsen mm. Tieteellisten seurain valtuuskunnan julkaisukeskuksen johtokunnassa, Yhteiskunnallisen arkistosäätiön ja Arkistoyhdistyksen hallituksessa, yhteiskuntatieteellisten kirjastojen ja tietojohtamisen verkostoissa, valtioneuvoston arkistonhoitajien yhteistyöryhmässä sekä valtioneuvoston tietopalvelun yhteistyöryhmässä, Linnea-työryhmissä, Linnea2 konsortion ohjausryhmässä, Yleisen suomalaisen asiasanaston ylläpitotyöryhmässä, Suomen tieteellisen kirjastoseuran Informaatiolukutaito -työryhmässä, Suomi.fi -käyttäjäryhmässä sekä Kirjastokaistan toimituksessa.

Kirjastosta oli myös jäsen Kansainvälisen kirjastojärjestöjen liiton IFLAn puheenjohtajan tukiryhmässä ja IFLAn FAIFE-komiteassa. Suomen tieteellisen kirjastoseuran jäsenlehden Signumin päätoimittaja oli edelleen Eduskunnan kirjastosta.

Liite 1. Julkaisut 2014

Ajankohtaista: Eduskunnan kirjaston asiakastiedote. Vastaava toimittaja: Marja Oksa-Pallasvuo. Helsinki 2014:1–2.

Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2013. Helsinki 2014.

Karhula, Päivikki, Hissipuheen aika. Signum (2014):6, s. 3-4.

Karhula, Päivikki, Internetin toisinajattelija. Kirjastolehti 26.06.2014.

Karhula, Päivikki, Jälkidigitaalinen aika ja vaikuttamisen tila. Signum (2014):4, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, Kaisa-kirjasto – työn ja tilan uudistumisen takana vuosikymmenen kehityskaari. Signum (2014):4, s. 9–12.

Karhula, Päivikki, Mikä on käyttäjän etu? Signum (2014):2, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, Verkon valta. Kirjastolehti 16.5.2014.

Karhula, Päivikki, Viestinnällisiä ajatuksia. Signum (2014):5, s. 3–4.

Karhula, Päivikki, Yhdistymistä ja yhteistyötä. Signum (2014):3, s. 3–4.

Krekola, Joni & Latvala, Pauliina, Institutionaalisen muistamisen erityispiirteistä: eduskunta veteraanikansanedustajien muistitiedon tuottajana Suomessa = Institutsioonikeskse meenutamise erijooni: endised parlamendisaadikud suulise ajaloo loojaina Soomes. Mäetagused (2014):56, s. 39–60.

Krekola, Joni, Parlamenttihistorian verkosto koolla Suomessa. Faili (2014):3, s. 13–14.

Krekola, Joni, Poliittinen historia, romaanitaiteen aputiede. Teoksessa Kulkijapoika on nähnyt sen: kirjoituksia nykyhistoriasta. Toimittaneet: Kimmo Rentola & Tauno Saarela. Helsinki 2014, s. 198–209.

Krekola, Joni, Yrjö Sirola: Vallankumouksellisen vasemmiston valistaja. Teoksessa Valistajia, sivistäjiä, poliitikkoja ja asiantuntijoita: näkökulmia aikuiskasvatuksen kentän vaikuttajiin. Toimittaneet: Kari Kantasalmi & Mauri Nest. Tampere 2014, s. 181–191.

Luettelo kirjastoon vuonna 2014 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2014. Helsinki 2014, 18 s.

Painopiste: kirjaston sisäinen aviisi. Toimitus: Arja Bellinger. Helsinki 2014:1.

Parlamenttikirjasto – eduskunnan kirjaston blogi (perustettu 24.7.2007)
http://parlamenttikirjasto.blogspot.com/

Riksdagsbibliotekets berättelse för 2013. Helsingfors 2014.

Selma kokoelmatietokannan aihekohtaiset linkit uutuuksiin suomeksi
http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/rss2/index.htx

Selma kokoelmatietokannan uutuudet RSS-syötteinä (kaikki uutuudet 2 viikon ajalta) https://selma.linneanet.fi/rss/kaikki.xml

Turja, Timo, Kansanedustajien tärkeimmät kirjat. Teoksessa Tutkimuksen kansallinen tehtävä. Toimittaneet: Reetta Muhonen & Hanna-Mari Puuska. Tampere 2014, s. 231–255.

Uutuuksia eduskunnan kirjastossa = Nyförvärv i Riksdagsbiblioteket (2014):1–16. Vastaava toimittaja Päivi Erkkilä.

Kertomuksen kuvat Hanne Salonen, Arja Bellinger ja Aino Ollilainen.
Kertomuksen toimitus ja taitto Arja Bellinger.